

Η ΓΛΩΣΣΑ

πέρμαχος ἐγὼ τῆς γλώσσης τοῦ Ἔθνους, εἰ-
μι ἀκαλούθως καὶ ἄσπονδος ἀντίπαλος τῶν
διόχτων τῆς. Ὡστε ἐνδεχόμενον νὰ γράφω
κάποτε καὶ μὲ ἀυστηρότητα ἐναντίον τους,
θεωρῶντας τοὺς διόχτας τῆς γλώσσης τοῦ
Ἔθνους μας ὡς μὴ-συνεθνηῆτας μας. Κάμνω
δὲ τοῦτο ἐλευθέρως, ὑποθέτοντας ὅτι, εἰμασθε ὅλοι συνεθνηῆτες· καὶ
ὅτι κανένας λογιώτατος δὲν εἶναι ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας μου. Ἄλ-
λως, σεῖς καλῶς γνωρίζετε ὅτι προκειμένου περὶ μομφῶν, ἐξαιροῦνται
πάντοτε οἱ ἀναγινώσκοντες

Καὶ πάλιν, εἰς τὸν Τόπον τῆς Ἐλευθερίας, ὅποια εἶναι ἡ Ἑλλάς
τῶν 1821, ἡ ἐλευθεροστομία πρέπει νὰ ἦναι ὁ χαρακτῆρας τῶν πο-
λιτῶν. Ὑποφέρετε λοιπὸν νὰ σᾶς γράψω ἐλεύθερα καθὼς αἰσθάνομαι·
ἐπειδὴ καὶ σεῖς, Κύριοι, θέλει μείνετε παρομοίως ἐλεύθεροι νὰ παρα-
δεχθῆτε ἂν θέλετε τὰ φρονήματά μου, ἢ νὰ τὰ ἀπορρίψετε.

Εἶναι τώρα—πλέον περσσότερον ἀπὸ μῆνας ὅπου ἴβρίσκομαι στὴν
Προτεύουσα, καὶ ἔως ἀπὸ τὲς πρῶτες ἡμέρες, ὅλα μ' ἐχπλήξανε
στὸν τόπον τοῦτον τῆς φυσικῆς πρωτοτυπίας.

Εἰς τὸ μέρος τοῦτο, ὅπου οἱ γέροντές σας θὰν ἐνθυμοῦνται ἀκό-
μη, ἴλίγους σωροὺς ἀπὸ φτωχικὰ ἐρείπια, τρόπικα τῆς Τουρκικῆς
Βαρθρόρητος, οἱ ἴδιοι ἐκεῖνοι γέροντες βλέπουν τώρα, ὡς ἀπὸ μα-
γαίαν ὑφονομένην μίαν ὑπερίφανην Ἐυρωπαϊκὴν Πρωτεύουσαν! Τὰ
πολυπληθῆ σ' αὐτὴν ἰδιωτικὰ πλάτια, ἄξιο καθέναν νὰ φιλοξενήσῃ

Βασιλείς και Αὐτοκράτορες· τὰ μεγαλοπρεπῆ Δημόσια Καταστήματα, φιλανθρωπικά, καλλιτεχνικά, ἐπιστημονικά . . . προκαλοῦντα τὴν σύγκρισιν Εὐρωπαϊκῶν τοιούτων· οἱ σιδηρόδρομοι· τὰ Ἐργοστάσια . . . ὅλα τούτα ἄν αὐτοσχεδίως ἐβγαλμένα, ξεφυτρωμένα, μὲς ἀπὸ τῆ γῆ· καὶ ὅμως ἀπαξιούντα τὴν μετριότητα, καὶ διὰ μιᾶς φθάνοντα τὴν ἐντέλειαν· ἐχπλήττουν τὴν φαντασίαν, καὶ προξενοῦν θαυμασμόν !

Ἄλλὰ, Κύριοι, ἀπάνου σ' ὅλα τούτα, ἐκεῖνο ποῦ περισσότερο εὐχαρίστως μὲ ἐχπλήξε εἶναι ἡ γλῶσσα τὴν ὁποίαν ὁμιλεῖτε ! Ἡ γλῶσσα τὴν ὁποίαν ὁμιλεῖτε στὴν Πρωτεύουσά μας, εὕρισκω μὲ μέγαλον μου θαυμασμόν, νὰ ἦναι ἡ γλῶσσα τοῦ Ἔθνους ! Ἐγὼ ἐνόμιζα νὰ ἐξεμάθετε τὴ γλῶσσα τοῦ Ἔθνους, καὶ νὰ μιλεῖτε τώρα λογιωτατίστικα ! Ἐνόμιζα, ἐρχόμενος ἐδῶ, νὰ μὴν ἠμπορῶ νὰ συνεννοῦμαι μαζὺ σας πκρὰ μὲ νοήματα, ὡς κάμουν οἱ ἄλλοθενεῖς μεταξύ τους ! Ἐνόμιζα ὅτι ὁ λογιωτατισμὸς θὰν εἶχε τελειομένον πλέον τὸ καταστρεφτικὸν ἔργον του, θὰν εἶχε σὰς ξεκάμη ἀπὸ Ἑλλήνας, καὶ θὰν εἶχε σὰς κάμη λογιώτατους ! . . Φαντασθῆτε λοιπὸν ὁποῖα ἡ χαρὰ μου, ὅταν εἶδα ὅτι τὸ δυστύχημα τοῦτο δὲν ἔγινε· ὅτι ἐξεναντίας ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν πλατείαν τοῦ Θεμιστοκλέους, διαμαρτυρεῖται κατὰ τῶν λογιωτάτων ὅτι δὲν τοὺς ἔννοεῖ, καὶ εὐχαριστεῖται εἰς ἐκείνους ὁποῦ τοῦ μιλοῦν τὴ γλῶσσά του ! . . . (Ἰδέτε τοῦτο εἰς τὴν «Ἐφημερίς» 26 Μαρτίου), καὶ ὅτι ἀκολούθως ὡς κ' ἐγὼ τώρα ἠμπορῶ νὰ συνομιλῶ μαζὺ σας, νὰ μ' ἔννοεῖτε, καὶ νὰ σὰς ἔννοῶ, καθὼς τῶ ὄντι πρέπει σὲ συνειδητές. Εἶναι δὲ διὰ τὸν ὑποθεθέντα μου ἐκλογιωτατισμόν σας ὁποῦ σὰς γράφω σήμερον εἰς τὸ ἀριστον τοῦτο ἡμερολόγιον τῆς «Ποικίλης Στοᾶς».

Ἐγὼ, Κύριοι, στὴν Κεφαλονιά εὕρισκόμενος, καὶ βλέποντας τὲς ἐφημερίδες σας, ἐνόμιζα ὅτι, ἀπκντώντες με τώρα στὸ δρόμο, ἤθελε μοῦ λέτε «Ὑμεῖς, πότε ἐπανακάμψετε εἰς ἡμᾶς ;» — Ὅτι, ἂν σὰς ἐρωτοῦσα διὰ τὰ νέα τῆς ἡμέρας, ἤθελε μοῦ ἀποκρένεσθε λ. χ. ὅτι, — Ἡ ἐπὶ τοῦ διὰ τὸ ἔτος τοῦτο προῦπολογισμοῦ τοῦ Κράτους Ἐπιτροπῆ τῆς Βουλῆς, σαφέστατα ἔδειξε τί ἀπκρέσκει τοῖς Ἑλ-

λυσιν.» — Ἐνόμιζα ὅτι ὅταν ἤθελ' ἔχετε χρεῖα νὰ σᾶς παστρέψη ὁ ὑπηρέτης τὰ ᾠδηματά σας, ἤθελε τοῦ φωνάζετε, — «Τὰ ἀπὸ τὸν ὑποδηματοποιὸν διὰ τοῦ παιδὸς χθὲς σταλέντα μοι, καὶ ὑπὸ τὸν κρά-
βατόν μου τεθέντα, στίλβισον, ὦ ὑπηρέτα, σκινδάλια.»

Ἄλλ' ὦ τοῦ θαύματος! δὲν εὔρηκα, δὲν εἶδα, δὲν ἄκουσα, τίποτε ἀπὸ τοῦτα! Εὔρηκα ἐξεναντίας ὁποῦ καὶ σεῖς ὀμιλεῖτε τῇ γλῶσσᾳ ποῦ κ' ἐμεῖς ὀμιλοῦμε, τῇ γλῶσσᾳ τοῦ Ἔθνους! . . . με κάποιες νοῖξες βέβαια ἀναπόφευκτες εἰς τὰς γλῶσσας ὅλων τῶν Ἐθνῶν, ἀλλ' ὁποῦ δὲν ἀποτελοῦν διαφορὰ. Ἡ μόνη γλωσσικὴ διαφορὰ στὴν Ἑλλάδα ὄντας σήμερα, μεταξὺ τῆς κοινῆς γλώσσης τοῦ Ἔθνους, καὶ ἐκείνης τῶν σχολαστικῶν λογιωτάτων.

Λέγω δὲ μάλιστα ὅτι ἡ σημερινὴ καθομιλουμένη γλῶσσα τοῦ Ἔθνους μᾶς, ἔχει καὶ μεγαλύτερη ἐνώτητα ἀπὸ τὴν παλαιὰν τῶν προπατόρων μας. Σεῖς καλᾶ γνωρίζετε ὅτι, εἰς τὰς καλὰς ἡμέρας τῶν παλαιῶν μας, δὲν ἦτον μία ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἀλλὰ πολλές ἴσως τέσσαρες· ὅλες ἀγνωρισμέναι διάλεκτοι, καὶ ὅλες ἀξιοῦσαι τὴν ὀνομασίαν γ λ ὠ σ σ α. Σήμερα τίποτε τέτοιο δὲν συμβαίνει στὸ Ἔθνος μας· ἐξαίρουμένης τῆς σχολαστικῆς ἰδιοτροπίας τῶν λογιωτάτων, ἡ ὁποία θέλει μείνει στὰς ἐφημερίδας τους, διὰ νὰ βλέ-
πουν μὴν ἡμέραν οἱ ἀπόγονοί μας, εἰς ποίας παρεχτροπὰς ἐπεριπλανήθη τὸ πνεῦμα μας εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ νεοτέρου τούτου ἐθνισμοῦ μας, πρὶν φθάσῃ νὰ εὔρη σὲ κάθε κλάδον τὴν ἀληθινὴν θέσιν του.

Θὰ γελάσετε ἴσως, Κύριοι, διὰ τὴν τόσῃ ἀπλοϊκότητά μου· ἀλλὰ ὁμολογῶ ὅτι, δὲν ἐπάντεχα ποτὲ νὰ ἔχετε δύο γλῶσσας, μία διὰ νὰ ὀμιλεῖτε, καὶ μίαν ἄλλη διὰ νὰ γράφετε. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἐχθρικὴ κακόβουλη Μαῖρα σήμερα στὴν Ἑλλάδα, ἐπιβάλλει καὶ τὴν παστιδικασμένην τῶν λογιωτάτων, ἵνα, ἀκούοντες, ἀκούετε, καὶ μὴ συνειτέτε! . . .

Ἡ καταχρηστικῶς λεγόμενη γ λ ὠ σ σ α, τῶν λογιωτάτων, δὲν ἔμπορεῖ, νὰ ᾠθη γ λ ὠ σ σ α, ἐπειδὴ δὲν εἶναι γ λ ὠ σ σ α Ἔθνος. Δὲν εἶναι δὲ οὐδὲ καὶ διάλεκτος, ἐπειδὴ κανένα μέρος τῆς Ἑλλάδος δὲν τὴ γνωρίζει διὰ ἰδικήν της. Ἄλλ' εἶναι παιδιαροχά-
μομα τῶν ἐνηλίκων προκομένων μας, οἱ ὁποῖοι, καὶ ξεσχορίζοντες,

πέρνουν μαζί τους τὴν ἀγάπην τοῦ σχολείου, καὶ ἤθελε εἰπῶ, κατὸ σχολεῖον τὸ ἴδιο φορεμένο στὸ πνεῦμα τους, ὡς ὁ σαλιγγαρος πέρνει μαζί του τὸ σπῆτι του. Ἄγνοοῦν δὲ ὡς φκίνεται τὴν διανοητικὴν ζημίαν ὅπου προξενοῦν εἰς τὸ Ἔθνος, καταστραχίνοντες τες χνικῶς δύσκολο, τὸ μόνο μέσον διὰ τοῦ ὁποίου διαδίδονται εἰς τὸν λαὸν ἡ ιδέες.

«Ὁ λαὸς μας, ἄκουσα νὰ λένε, τὰ ἔννοεῖ τὰ λογικωτατίστικα.» Τὸ πιστεύω. Τὸ πιστεύω, ἐναντίον εἰς τὴν χθесиνην δικμαρτύρησιν τοῦ λαοῦ στὴν πλατεῖαν τοῦ Θεμιστοκλέους. Τὰ ἔννοεῖ τὰ λογικωτατίστικα. Καὶ με τοῦτο, ποία ἡ ὠφέλεια; . . . Τὸ πιστεύω πῶς ὁ λαὸς μας τὰ ἔννοεῖ τὰ λογικωτατίστικα· ἐπειδὴ καὶ οἱ ὑπηρέτες εἰς τὰ Καφφενεῖα τῆς Ἰταλίας ἐννοοῦσαν τὰ γρεκικά, ὅταν ἐμεῖς ἀστειευόμενοι τοὺς ἐλέγαμε. «Μωρέ, φέρε καφφέ,» καὶ ἔφερναν καφφέ. Ἄλλὰ ὁ σκοπὸς τῆς γλώσσης δὲν εἶναι τοιοῦτος. Δὲν ἀρκεῖ νὰ ἐννοεῖται ἡ ἔννοιά μας ἀπὸ κάποιες λέξεις. Ἡ ἔννοιά μας πρέπει νὰ παρουσιάζεται εὐθύς, ὀλόκληρη, καὶ σ' ὅλην τῆς τῆ λαμπρότητα, ἴσῃ τὸ πρόσωπό μας μεσ' τὸν καθρέφτη· καὶ τότε, ἀλλὰ τότε μόνον, ὁ ἀκροατὴς μας τὴν ἀσπάζεται, ἂν τοῦ ἀρέσῃ, καὶ τὴν κάμνει δική του.

Ἄλλ' ἂν ἐξ ἐναντίας ὁμιλῶντας του λογικωτατίστικα, τὸν ἀφήσωμε νὰ ἐννοήσῃ μὲ τὴν ἔννοιά μας, ἡ ἐντύπωσις ποῦ γένηται εἰς τὸ πνεῦμα του δὲν θὰν ἔχη βάθος· ἔμπορεῖ διὰ μίαν στιγμὴ νὰν τοῦ πάρῃ τὴν ψῆφόν του· ἀλλὰ δὲν ἐμβαίνει μέσα στὴν ψυχὴ του, νὰ ἐνσκαροθῇ μετὰ τὸν ἑαυτὸν του, καὶ νὰ γένη ἔννοια καὶ πεποίθησις ἐδική του. Ψυχικὴ ἐργασία τούτη, ἀπαιτούμενη διὰ τὴν ἀναθοροφὴν καὶ ἀνάπτωξιν τοῦ πλήθους.

Σὺ συγγραφέα, εἶσαι βέβαια πεισμένος εἰς ἐκεῖνα ποῦ γράφεις· καὶ δικαί; διότι βλέπεις μέσα στὴν ψυχὴν σου ὅλην ὀλόκληρην τὴν ιδέα σου, μετὰ τὴν μεγαλῆτερον σαφήνειαν καὶ φανερότητα. Κάμε νὰ τὴν ἰδῇ καὶ ὁ ἀναγνώστης σου μετὰ τὴν ἴδιαν φανερότητα, καὶ νὰ ἴσῃ βέβαιος ὅτι καὶ αὐτὸς θὰ πεισθῇ ὡς ἐσέ.

Ἡ γλώσσα, Κύριοι, δὲν εἶναι σκοπὸς· εἶναι μέσον. Καὶ πρέπει νὰ καταλάβωμε καλῶς τούτην τὴν ἀλήθειαν, ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦτο κρέμαται, ἢ νὰ τὴν καλλιεργήσωμε ὡς μέσον πρὸς ἀλληλοδιάδοσιν τῶν ιδεῶν μας, καὶ ἔτσι νὰ τὴν κάμωμε ὠφέλημην· ἢ νὰ

σφάλλωμε τὸν προορισμὸν τῆς περιποιούμενοι αὐτὴν ὡς σκοπὸν, καὶ ἔτσι, νὰν τὴν κάμωμεν ἀνωφέλευτην, μὲ μεγάλην ζημίαν τοῦ Ἔθνους μας. Τὸ ἔκναλέγω, καὶ δὲν θέλει πᾶψω νὰν τὸ ματαξαναλέγω, ὅτι, ἡ γλῶσσα δὲν εἶναι σκοπός· οὔτε εἶναι χρεῖα νὰ φέρω ἐπιχειρήματα εἰς ἀπόδειξιν. Ἡ γλῶσσα εἶναι μέσον· μέσον πρὸς ἀλληλοδιαδόσιν τῶν ἰδεῶν μας. Ἀκολουθῶς, καλλιερῶντες τὴν ὡς μέσον διαδόσεως ἰδεῶν, πρέπει νὰν τὴν κάμωμεν ὅσο τὸ δυνατὸν εὐκολονόητην.

Ἡ γλῶσσα δὲν εἶναι σκοπός, εἶναι μέσον· καὶ τὸ μέσον τοῦτο ἔχει διὰ σκοπὸν τοῦ τὸ νὰ παρυσταίνη τὴν ἐννοιά μας εὐθύς, φανερά, ὀλόκληρα. Ὡστε, ὅποια γλῶσσα παρυσταίνει τὴν ἐννοιά μας γριγορώτερα, ὀλοκληρότερα, καὶ φανερώτερα, ἐκείνη εἶναι καὶ ἡ προκριτώτερη. Ἀδιόφορο δὲ ἂν δὲν ἦναι γαῖτχνόπλεχτη ἄν τὴ λογιωτατίστικη, ἢ περιέργη ἄν τὴ γ ρ α β α ρ ε ῖ κ η.

Ἄν λοιπὸν θὰ γράψωμε διὰ τὸ Ἔθνος μας· ἂν θὰ ὀμιλήσωμεν εἰς τοὺς συνειρητῆς μας· δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι, ἡ ἀρμολιώτερη γλῶσσα στὴν ὁποίαν ἤθελε τοὺς ἀποτανοῦμε, ἤθελ' εἶναι ἡ γλῶσσα τους. Ἄν τοὺς ὀμιλήσωμεν ἄλλη γλῶσσα, ἂν τοὺς ὀμιλήσωμε λογιωτατίστικα, τοὺς δίνουμε γουροῦνι στὸ σακκί. Θὰ καταλάβουε πῶς εἶναι γουροῦνι, μὰ δὲν θὰν τὸ βλέπουε καθαρὰ, ὥστε νὰ ἴμποροῦν καὶ νὰ τὸ ἐχτιμήσουε μὲ ἀκρίβειαν ὅπως πρέπει.

Καὶ ὅμως, τὸ λυπηρὸ τοῦτο ἄτοπο συμβαίνει σήμερα στὴν Ἑλλάδα. Στὴν Ἑλλάδα σήμερα ἔχουμε, ἀντὶ διὰ τὴ φυσικὴ γλῶσσα τοῦ Ἔθνους, τὴν τεχνητὴ λε γ ά μ ε ν η γ λ ῶ σ σ α, τῶν σχολαστικῶν μας. Ἡ γλῶσσα ἐκείνη, φτικισμένη στὰ Γραφεῖα τῶν λογιωτάτων, μὲ τὴν βοήθειαν λεξικῶν, γραμματικῆς, καὶ συντακτικοῦ, ἄλλης ἀρχαιότερης γλώσσης!..... ἴμπορεῖ νὰ ἦναι ἐλλογιμώτερη ἀπὸ τὴ φυσικὴ γλῶσσα τοῦ Ἔθνους, ἀλλ' ὄχι βέβαια καὶ καταλληλότερη διὰ τὴν φανερότητα καὶ διάδοσιν τῶν ἰδεῶν μας· ἀκολουθῶς δὲ καὶ ἀναρμόδια πρὸς φωτισμὸν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ Ἔθνους.

Τὸ Ἔθνος ἐννοεῖ τὰ λογιωτατίστικα, ἐπειδὴ ἐννοεῖ καὶ τοὺς ξένους, ὅταν στρεβλόνοντες τοῦ ὀμιλοῦν τὴ γλῶσσα του· ἀλλὰ τὰ προσόντα τῆς γλώσσης πρέπει νὰ ἦναι ἄλλα. Ἡ γλῶσσα πρέπει

νὰ ἦναι καθρέφτης, ὅπου νὰ δίνη εὐθύς, καὶ μὲ τὴ μεγαλήτερη φανερότητα ὅλην τὴν ἰδέα μας. Νὰ ἦναι τέτοια, ὥστε ν' ἀνοίγη πάραυτα καὶ ὁλόκληρα τὴ διάννοιά μας, καὶ νὰ ὑποχρεώη τὸν ἀκροατὴν ἢ ἀναγνώστην μας, νὰ τὴν βλέπη εὐθύς, φανερῆ, ὁλόκληρη.

Μὴ δὲ νομίσετε, βλέποντάς με νὰ κατηγορῶ τὰ γαῖτανόπλεχτα τῶν λογιωτάτων, ὅτι ἐγὼ δὲν ἀγαπῶ τὸν στολισμὸν καὶ τὸν καλλωπισμὸν τῆς γλώσσης, ἐπειδὴ, Κύριοι, λάθος μεγαλήτερο δὲν ἤθελε ἔμπορέσετε νὰ κάμετε. Ἐγὼ ἀγαπῶ τὸν καλλωπισμὸν καὶ τὸν στολισμὸν τῆς γλώσσης, περσσότερο καὶ ἀπὸ κάθε λογιώτατον, τὸ νὰ τ' ἐό ν τ α, τὸ ν τ' ἐ σ ῶ μ ε ν ο ν, π ρ ὸ τ' ἐ ὄ ν τ α. Ἀλλὰ τῆς θέλω στολισματὰ καὶ καλλωπισμοὺς ἀρμοδίους δι' αὐτὴν, καὶ συμφώνους μὲ τὴν φύσιν της, καὶ συντελεστικούς εἰς τὸν σκοπὸν της.

Ἄν ἡ γλῶσσα σκοπεύη νὰ μεταβιβάζῃ τὰς ἰδέας μου στοὺς ἀκροατάς μου, ἐγὼ πασχίζω νὰ τὴν καλλωπίζω μὲ μία φυσικὴ, λογικὴ, σύνταξιν μὲ τὴν ἀκριβῆ μεταχειρίσιν λέξεων καὶ φράσεων μὲ τὴν φανερότητα τῶν ἰδεῶν μου στὴν ἐκφρασίαν τους μὲ τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ὕφους μου εἰς τὸ προκείμενον κτλ. κτλ. Ἐπειδὴ, ἂν ἐξεναντίας ἐβανόμουν νὰ τὴν στολίσω μὲ στριφνὴ σύνταξιν λογιωτατίστικη, μὲ ἀρχαῖες λέξεις καὶ φράσεις ἑλληνικῆς, καὶ μὲ ἀποκρυφιστικὰ ἰδεῶν, διὰ νὰ δείξω τάχα ὅτι ἡ ἔννοιά μου εἶναι βαθειὰ καὶ ὑψηλὴ... ἂν, τότε ἤθελε μιμηθῶ ἐκεῖνον τὸν λαμποποῖον ὅστις ἤθελε κατασκευάζει λάμπες στολισμέναι ἀπὸ ὠραῖες καμπάναις γυάλιναις μαύρου χρώματος, ἢ ὁποῖαις ὅμως ἤθελ' ἐμποδίζουσαν τὸ φῶς, καὶ ἀφανίζουσαν τὸν σκοπὸν τῆς λάμπαις.

Ἡ λογιωτατίστικη ἔχει καὶ ἄλλο σοβαρὸν ἐλάττωμα, τὸ ὁποῖον συμεριζέται μὲ ὅλα τὰ ἀφύσικα ὁμοιά της, ἀνδρείκελα ἢ νευρόσπαστα, φτιασμένα διὰ τῆς τέχνης. Γλωσσικὸν ἀνδρείκελον καὶ ἡ λογιωτατίστικη, δὲν ὁμιλεῖ στὴν καρδίαν, εἶναι πηλὸς διὰ τὴ φαντασία, καὶ εἶναι ναυτίαση διὰ τὸ πνεῦμα· ὡς πραγματικῶς εἶναι τὰ ἀπὸ στουπιὰ παραγεμίσματα τῶν ἀνδρείκέλων.

Ἡ γλῶσσα πρέπει νὰ ἦναι ζωντανή. Νὰ ἦναι τέτοια, ποῦ στὴν περίστασιν, νὰ μπορῇ νὰ ἐγγίξῃ τὰς χορδὰς τῆς καρδίας μας· νὰ ἐξάφῃ τὴ φαντασίαν μας, καὶ νὰ ὑψώη τὸ πνεῦμα μας. Καί, ὁμολογουμένως,

τέτοια δὲν εἶναι παρὰ ἢ γλῶσσα ἐκείνη ποῦ ἀκούσαμε ἀπὸ τῆ μάνα μας, καὶ ποῦ τὴν ὀμιλήσαμε μὲ τὰ συνομήλικά μας, ἕως τὴν ἡμέρα πρὶν ἐμβῶμεν εἰς τὸ Στρεβλοκομεῖον τοῦ λογιωτάτου, τὸ λεγόμενο Σχολεῖον. Ἀλλὰ δυστυχῶς διὰ τὸ Ἔθνος, εἰς τὸ Στρεβλοκομεῖον ἐκεῖνο, κάθε λογιωτατόπουλο ἐδιδάχθηκε νὰ ἀπκρνεῖται τῆ φυσική του γλῶσσα, καὶ νὰ τὴν ἀντικατασταίῃ μὲ τὴ φτιασμένη στὰ Γραφεῖα. Ὡς ἄλλοτε στὴν Εὐρώπη ἐξούριζαν τὰ φυσικά τους μακιά, καὶ τ' ἀντεκατέσταιναν μὲ ἄλλα φτιασμένα εἰς τὰ Κουρεῖα!

Κ' ἐμεῖς ἐκεῖ στὴν Ἑφτάνησο, μὲ τὸν ἐρχομὸν τῶν λογιωτάτων, ἐμάθκαμε πολλὰ λογιωτατίστικα. Καὶ ἀκοῦμε τώρα ἀπὸ τοὺς πλοιοάρχους μας νὰ λένε πῶς ἔχουν τὰ πλοῖα τους εἰς τὴν ὑποκάθαρσιν τοὺς χωρικούς μας, ὅτι οἱ Κριτάδες δὲν εὐρήκανε τὸν Προμελέτη· στὴ Βουλὴ μας γένονται πολλές ἀλογοτριβές· στὴν ἀγορὰ μας φωνάζονται πατάτες χοντροειδέστατες· καὶ ὅσοι πᾶνε στὰς Ἀθῆνας, βλέπουνε τὰ ἐρείφια τοῦ Παρθενῶνος.... Καὶ τ' ἀκοῦμε τοῦτα πολλάκις φορές.

Ἀλλὰ καὶ πρὶν τῶν λογιωτάτων, εἰς τὴν Ἀγίαν Παρρασκευὴν εἰς τὸ Δηζοῦρι, ἢ γυναικοῦλες ἀπουκάτου στὸν Νάρθηκα, εἰς τὸ ἔ κ α σ ε κ α ἰ εἶ π ε τοῦ παπᾶ τους, ἐξεφωνίζκανε ἠθυμῶμαι πάντα, μὲ χέρια καὶ βλέμματα πρὸς τὸν Ἰησοῦν, «Τὴν πορδούλα σου, ἀφέντη μου, τὴν πορδούλα σου.»

Γιατί, Δέσποτα, λέτε, «ἀπὸ λιμοῦ, λοιμοῦ. ... Μήπως ἄλλο εἶναι τὸ ἓνα, καὶ ἄλλο τὸ ἄλλο;

Μπᾶ!

Μὰ γιατί λοιπόν;

Αἶ, ἔτσι, συνηθῆμε νὰν τὸ λέμε δύο φορές.

Κ' ἐνῶ τὸ Ἔθνος δὲν ἐννοεῖ τὰ ἀπλοῦστερα τοῦτα, οἱ λογιώτατοι τοῦ μ'πήγουνε κ' ἄλλα! «Κατέστη πολλῶ ἢ πρῶτερον εὐτυχέστερος» — «Δὲν δύναμαι ἢ νὰ παραδεθῶ εἰς ἀπαντας τὴν ὀρθύνοϊαν» — Τὸ ἦ, ἀντὶ τῆς παρὰ προθέσεως!

Καὶ τί νὰ ποῦμε διὰ τὰ ὕμεῖς ἀντὶ τῶν σεῖς; ... Διὰ τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου, ἀντὶ ἀριθμῶν; ! . . . κ ε Μαρτίου α ω α ! Διὰ τὰς παλαιὰς ὀνομασίες τῶν πόλεων, ἀντὶ τῶν

σημερινῶν ὀνομασιῶν; ! Καὶ τόσα ἄλλα φωτισθεστικά ἀριστοουργήματα τῶν λογικωτάτων;

Βέβαια, ὅλα τοῦτα τὰ προκομμένα κáμνουν σοφὸν τὸν συγγραφέα! ἀλλὰ σκοτινὸ τὸ σύγγραμμα, καὶ τὸ 'βγάζουν' ἀπὸ τὴν κατάληψη τοῦ Ἔθνους.

'Αλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς δημιουργήσεως τῆς γλώσσης, — ἐρωτῶ, τὴ φτιάνουμ' ἔτσι τὴ γλῶσσα μας, ἢ τὴ χαλάμε; τὴ διορθώνουμε, ἢ τὴν κάνουμε γελιοῖαν;

Ἐπιμένω δὲ μάλιστα εἰς τὴ σύνταξιν.

Ἡ διστραχημένη σύνταξις εἶναι ἄλλο εἶδος προκοπομανίας, καὶ ἐνταυτῷ φωτισθεσίαις τῶν ἀκαλλισθήτων λογικωτάτων.

Ἡ σύνταξις πρέπει νὰ ἦναι φυσική· ἐπειδὴ, φυσική, θὰ 'πῆ λογική. Φυσική δὲ εἶναι ἡ σύνταξις ὅταν καθε λέξις εὐρίσκειται τοποθετημένη σιμᾶ εἰς τὴν σχετικὴν τῆς ἄλλην. Ἔτσι, ὅταν ἤθελε εἰπῶ «πρὸς τὴν ἀπογύμνωσιν νεανίσκων τε καὶ ἀνδρῶν, διὰ τῆς προαγωγῆς καὶ τῶν δελεάτων τῆς ἀφροδυσίας ἡδονῆς»· καθε λέξις ἤθελ' εἶναι στὴ θέση τῆς, στὴ θέση τοῦ ἢ φύση τῆς διορίζει· καὶ δὲν ἤθελε λείπει πκρὰ νὰ μεταφραστοῦν καὶ ἡ λέξις εἰς τὸ γραικίον, διὰ νὰ ἦναι φανερὴ ἢ ἔννοια τῆς περιόδου.

'Αλλ' ἂν ἐξεναντίας εἰπῶ, «πρὸς τὴν διὰ τῶν τῆς ἀφροδυσίας ἡδονῆς δελεάτων καὶ προαγωγῆς ἀπογύμνωσιν νεανίσκων τε καὶ ἀνδρῶν,» αἶ, τότε ἡ φράσις ἐκείνη γένεται γρίφος. Γρίφος ὅπου ἤθελε σκοτίσει τὸν λογιώτατον τὸν ἴδιον, ἂν ἄλλος λογικωτατώτερός του 'ξάφνου τοῦ τὴν ἔφερν' ἐμπρὸς του.

«Τὸ ἕνεκα τῆς ὑπὸ τοῦ πρώην Διευθυντοῦ τῆς Ἀστεινομίας Κυρίου Βρατσάλη προσβολῆς τοῦ Μαλαβάζη ζήτημα,» εἶναι κουρκοῦτι· εἶναι Δευτέρα Πικρουσία, εἰς τὴν ὁποία καθε ψυχὴ φωνάζει διὰ τὸ μέλος ὅπου τῆς λείπει. Πραγματικῶς, τὸ ἄρθρον τὸ, μὲ τὸ ὅποιον ἡ περίοδος ἀρχίζει, ἔχει σχετικὸν του τὸ ὄνομα ζήτημα, ποῦ 'βρίσκειται στὴν ἄλλην ἄκρη τῆς χώρας! Οὔτε ποῦ τὰ μέζοντα ἄλλα εἶναι λογικώτερα τοποθετημένα.

«Διὰ τῆς κατὰ τῶν πρὸ τῆς Ποδγορίτσας καὶ Σοῦντες προσβου-

λῆς, ὁ Δερβῆς Πασχῆς προσέθετο. . . . κλ.» Θαυμάσω διὰ τὴν ὀραιοτήτά του ἐκεῖνο τὸ διὰ τῆς κατὰ τῶν πρὸ τῆς! Καὶ θαυμάζω λογιώτατέ μου, πῶς ἠμπόρεσες νὰν τὸ κατορθώσης νὰ φτιάξης μίαν τόσο προκομμένη τσαπέλα ἀπὸ ἄρθρα καὶ πρόθεσες!

«Ἡ ὀργή τοῦ Τσάρου ἐπὶ τῇ πρὸς τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἐτυμηγορίαν ἐπιδειχθήσῃ ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας περιφρονήσει. . . .»

«Περὶ τῶν ὑπὸ τῶν ὑπὸ τοῦ Τηλεγράφου ἀγγελθησῶν πτωχεύσεων ἐμπόρων βάλμπακος!»

Μὰ λογιώτατοι Κύριοι, δὲν βλέπετε ὅτι τοῦτα εἶναι παιδιανοματόματα ἀνάρμοστα εἰς τὴν ἡλικίαν σας; Δὲν ἀνανογέσθε ὅτι κατασταίνοντες τὸ λεχτικὸν σας γελοῖον, μέρος τοῦ γελοίου ἐκείνου κατὰ φυσικὸν λόγον θὰ πέση ἀπάνουσας; Δὲν ἐκαταλάβαιτε ἀκόμη ὅτι ὁ σχολαστικισμὸς σας φθάνει ἕως εἰς τὴν μαυρίαν; Δὲν αἰσθάνεσθε ὅτι καταντᾶτε ἀποτρόπαιοι κοντᾶ στοὺς τιμίους νοήμονας, διὰ τὴν ζημίαν ὅπου προξενεῖτε εἰς τὸ ἔθνος μας διαστρέφοντες τὴν ὠραίαν γλῶσσαν του; — Σεῖς εἶσθε φωτισθέντες, περσσότερο καὶ ἀπὸ τοὺς παπαδες τοὺς ἰδίους· ἐπειδὴ κάμνετε δύσκολον εἰς τὸ ἔθνος, τὸ μόνο ἐκεῖνο μέσον ὅπου φέρνει τὰς ἰδέας εἰς τὸ πνεῦμα του. — Βέβαια, θρησκευτικοὶ καὶ πολιτικοὶ ἵπισωδρομηταὶ, θέλει χρεωστοῦν εἰς ἑσᾶς τὴν ἀναβολὴν τῆς πτώσεώς των.

Σύνταξες τέτοιες εἶναι φιλολογικὰ παιδιανοματόματα, παρουσιασμένα εἰς τὸν θαυμασμὸν ἀναγνώστου λογιωτάτου· ὅπου καὶ τοῦτος ὅμως φιλοτιμητὰ νὰ δείχῃ εἰς τοὺς περιστάτας ἄλλους λογιωτάτους ὅτι, διὰ ὅσον ὁ λογιώτατος συγγραφεὺς τοῦ κρύβει σὲ γρίφους μέσα τὴν ἔννοιάν του, τοῦτος ἔχει τὴν ἰκανότητα νὰ τοὺς ἀνοίγῃ τοὺς γρίφους; καὶ νὰ βρίσκῃ τί ἔχουνε μέσα! Ἀλλὰ κάθῃ ἄλλος ὅπου δὲν θάνει φιλοτιμίαν εἰς τὸ νὰ λύῃ γρίφους λογιωτατίστους, θὰν ἐνθυμίση βέβαια τοῦ λογιωτάτου γριφοφτιάστη

τό, Si le sens de vos mots tarde à se faire entendre,
Mon esprit aussitôt commence à se détendre :
Et de vos vains discours prompt à se détacher,
Ne suit point un auteur qu'il faut toujours chercher.

Boileau. Art Poétique.

Τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ ποθῆ στὴ γλῶσσα μας ἀπάνου-κάτου ὅς ἀκολουθεῖ,

Ἄν λογιώτατε
Τὸ νόημά σου
Ἄργῃ νὰ γένηται
Καταληφτό,
Τότε στὸ πνεῦμα μου
Τὸ διήγημά σου
Κάνει ἀποτέλεσμα
Ναρκοτικό.

Ἡ φλυαρίες σου
Μὲ ἀποκοιμοῦνε,
Καὶ ἡ προσοχή μου
Σὲ φεύγει εὐθύς,
Γιατὶ βαρύνεται
Μ' ἓναν νεκρίτη
Καὶ τὸν ἀφίνει
Μισοστρατὶς.

Ἄνυπόφερτον ἐξίσου εἶναι καὶ τὸ χασομυάλισμα εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς ῥίχνει ἡ διαστροφή τῶν ὀνομασιῶν καὶ ὀνομάτων. Εἰς τὰ χέρια τῶν φωτοσβεστῶν λογιωτάτων, τὸ Νιού-Ἰόρκ, μεταβάλλεται εἰς Νεοβόρακον ! ὁ Βοαλός, εἰς Ὑδροπότης ! ἡ Σαμπάνια, σὲ Καμπανίτης ! Ἡ Σεβίλια, ξεβαφτίζεται, καὶ ματαβαφτίζεται Ἴσπαλη ! Ἐπειδὴ ὁ λογιώτατος φύσει ὀρυχτολόγος δὲν ἐπιτρέπει, οὐδὲ κἄν εἰς τοὺς ξένους Τόπους, ν' ἀλλάζουν τὰ παλαιὰ τοὺς ὀνόματα ! Εἶναι διὰ τοῦτο ποῦ καὶ τὸ Ὀρλεάν, διαγράφεται ἀπὸ τὸν λογιωτατίστικον Χάρτην τῆς Γαλλίας, καὶ ἄν τιτὰ του μᾶς παρουσιάζεται, ἐν Δευτέρῃ Παρουσίᾳ, βρικολακισμένη ἡ Αὐριλία ! Ἡ Σένα, εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ λογιωτάτου, θάνει κι' αὐτὴ στὰ πόδια του τὸ ἀθαιρέτως παρμένο νεότης ὄνομα, καὶ ματαπέρνει τὸ Σικουάνας ! Τοῦτα καὶ ἄλλα τέτοια, εἶναι ἄν νὰ ποῦμε τὰ καλογηρικὰ ὀνόματα, ποῦ ἀνθρωποὶ καὶ Τόποι ὑποχρεοῦνται ν' ἀναλαμβάνουν ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ λογιωτάτου !

Μὰ τότε ἀναγνώστη μου καὶ ἀκροατὴ μου, τρεχάτε 'βρίσκετε τοὺς ἀρχαιολόγους, τοὺς Ὄρυχτολόγους, τοὺς Παπυρολόγους. . . . νὰ σὰς 'ξηγοῦνε τὰ προκομμένα τούτα θρικόλακίσματα, διὰ νὰ ἐνο- ἤσετε τὸν προκομμένον συγγραφέα, ποῦ ἀπὸ τὴν πολλή του προκοπή ἔγινε ἀκατάληφτος.

Τὸ 'ξαναλέγω, — Ὅλα τούτα τὰ προκομμένα, ἢμποροῦν νὰ δεῖξουν ἴσως προκομμένον τὸν συγγραφέα· ἀλλὰ κάμνουν σκοτινὸ τὸ σύγγραμ- μα. Ἐχθέτουν δὲ καὶ τοὺς ἔτσι σχολαστικίζοντας εἰς τὸ μειδίαμα τῶν νοημόνων· ἐπειδὴ τίποτε σχολαστικώτερο, τίποτε γελοιωδέστε- ρο, ἀπὸ τὸ νὰ στοχάζεσαι κανεὶς πῶς δείχνει προκοπή, δείχνοντας ὅτι γνωρίζει τὰς παλαιὰς ὀνομασίας ποταμῶν καὶ πόλεων· μὲ ζημίαν τῆς φανερότητος τῶν ιδεῶν του.

Παρομοίως ἀδικαιολόγητη εἶναι ἡ ἀλλαγὴ ἄλλων ὀνομάτων κα- θημερουσίας χρήσεως. Ὡόν, ἀντὶ αὐγὸ! ἱμάτιον, ἀντὶ φόρεμα! ἔα ρ, ἀντὶ ἀνοιξή! Τούτα καὶ ἄλλα τέτοια, εἶνε τώρα-πλέον ὀρυ- χτὰς ἀπολίθωσες, ἀνακρόμους διὰ μεταχείρισην. Καὶ τὸ αὐγὸ, καὶ τὸ ὦόν, εἶναι αὐγὰ καὶ τὰ δύο· ἀλλὰ τὸ πρῶτο εἶναι αὐγὸ φρέσκο, ἐνῶ τὸ δεύτερο εἶναι κλουδίτης.

Ἄν τὴν ἀνοιξὴ τὴν εἰπῆς ἔα ρ, ὁ ἀκροατὴς σου θὰ τρέξῃ πρῶ- τα μὲ τὸν νοῦν του στὰ ταυλιὰ τοῦ Σχολείου, νὰ ἐνθυμιθῇ τὴν ἐξή- γησὴν του, καὶ νὰ 'νοήσῃ πῶς τοῦ 'μιλεῖς γι' ἀνοιξή. Ἡ ἐργασία τούτη γένεται ἀστραπιδὸν εἰς τὸν νοῦν του, ἀλλὰ γένεται. Καὶ τού- την τὴν ἐργασίαν θὰ τὴν ἐπαναλάβῃ ὁ νοῦς του κάθε φορὰ, διὰ τὸ καθένα ποῦ τοῦ ἐνθυμίζεις ὅσα ἔμαθε στὸ σχολεῖον. Ἔτσι, ἡ ιδέα σου, ὑποχρεωμένης νὰ 'περνοῦν ἀπὸ τὸν περιδρόμο τοῦ σχολείου, διὰ νὰ φ σουν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἀκροατοῦ σου, τοῦ φθάνουν ἀργές, ἀραχιασμένες, κρύες, καὶ γυμνὰς ἀπὸ αἴσθημα.

Ἴδου διατὶ ὁ λογιωτατισμὸς ζεγγλώνει σήμερα στὴν Ἑλλάδα τὸ πνεῦμα τῶν παιδιῶν εἰς τὰ Σχολεῖα, ὥστε, καὶ ἡλικιωμένα ἔπειτα 'ξακολουθοῦνε πάντα νὰ παιδικρίζουνε σχολαστικίζοντας. Καὶ ἰδου

διατί στήν Πρωτεύουσά μας ἔχουμε Οἰκονόμια Διαγωνίσματα, εἰς τὰ ὁποῖα θραβεύονται ὅσοι σχολαστικοὶ λογιωτατώτεροι. «Ἄλλά, ἐν γένει, λέγει ὁ φιλέλληνας Φίνλεης, οἱ Γρεκοὶ ἔχουν φυσικὴν κλήσιν εἰς τὸν σχολαστικισμόν.»

Τούτα, Κύριοι, δὲν τὰ γράφω διὰ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν λογιωτάτων· ἐπειδὴ ἐκεῖνοι, καὶ θέλοντες, δὲν ἤθελε ἔμπορέσουν νὰ ξελογιωτατισθοῦν. Ὁ λογιωτατισμὸς ἐπάληψε τώρα-πλέον εἰς αὐτούς, καὶ ἔκαμε στὸ πνεῦμα τοὺς ὅ,τι ὁ βρογχίτης παλαιώνοντας κάμνει στὰ ἐντόσθια. Ἄλλὰ τὰ λέγω διὰ σᾶς τοὺς νέους. Χτυπῶ τὰ κόσκινα, γιὰ ν' ἀκοῦν ἢ κρισάρες.

Ὅσοι νέοι θέλετε νὰ διακριθῆτε καὶ νὰ διαπρέψετε εἰς τὴν κοινωσίαν, ἀφίσατε τὸν φρικώδη λογιωτατισμὸν, νὰ τὸν πᾶρουν μαζὺ τοὺς εἰς τὸν τάφον οἱ ἀνίατοι λογιώτατοι. Καὶ σεῖς καλλιιεργήσατε τὴ γλῶσσα τοῦ ἔθνους σας· ἐκείνην τὴν ὁποῖαν ὀμιλεῖτε, γράφοντες τὴν ὅπως τὴν ὀμιλεῖτε, φυσικᾶ, λογικᾶ, χωρὶς διαστροφῆς τῆς συντάξεως.

Ἐπιστρέψετε, Κύριοι, τὴν καρδιά σας καὶ τὴν ἀγάπη σας εἰς τὴ γλῶσσα τῆς μητρὸς σας, εἰς τὴ γλῶσσα τοῦ Ἔθνους σας, τὴν μόνην ζῶσαν, καὶ μόνην δυναμένην νὰ κάμῃ νὰ ζήσουν· οἱ Καλλιιεργηταὶ τῆς, ὡς καὶ μετὰ θάνατον.

Κάμετε ὥστε ἡ σχολαστικὸς τῆς τῶν πατέρων σας, νὰ περᾶσῃ ἀπάνω ἀπὸ τὸ Ἔθνος, ὡς ἕνας βαρὺς ἐφιάλτης· καὶ ἔξυπνήσατε σεῖς μετὰ τὴ στήθη ἐλεύθερα, ν' ἀναπνεύσατε εὐρωπαϊκὸν ἐλεύθερον ἀέρα.

Χειραφετηθεῖτε ἀπὸ τὸ «Αὐτὸς ἔφα» τοῦ Πανεπιστημείου. Τὸ Πανεπιστήμιον, ἀρμοδιώτατον νὰ μᾶς διδάξῃ ἐπιστήμας, ἔχει ὅμως χρεῖα νὰ διδαχθῇ αὐτό, ὅτι ἡ γλῶσσαις δὲν φτιάνονται στὰ γραφεῖα τῶν προκομμένων, διὰ νὰ τὰς σπουδάζουν ἔπειτα τὰ Ἔθνη, καὶ νὰ τὰς μαθαίνουν εἰς τὰ Σχολεῖα. Ἄλλὰ ἐξενάτις, τὰ Ἔθνη ἀυθαιρέτως γενοῦν τὰς γλῶσσας τοὺς, ἀφίνοντας εἰς τοὺς προκομμένων τῶν τὴν ἔγνοια νὰ τὰς σπουδάζουν αὐτοὶ, καὶ νὰ βγάλουν κανόνες.

Ἀφίσατε τὰ γελοῖα λογιωτατιστικά· ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἀπλῶς μόνον γελοῖα, ἀλλ' εἶναι καὶ ἐπιζήμια διὰ τὸν ἑαυτὸν σας, καὶ διὰ τὸ Ἔθνος.

Ἀφίσατε τὰ γελοῖα λογιωτατιστικά, τὰ ὁποῖα ἐντροπιάζουν τὴν

ἐποχὴν μας· καὶ μόνον ὑπάρχουν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὡς ὁ Σουλτάνος ὑπάρχει στὴν Κωνσταντινούπολιν, ὡς ὁ Πάπας ὑπάρχει στὴ Ῥώμη· ἀλλὰ ὅλα τοῦτα, καὶ Πάπας καὶ Σουλτάνος καὶ Λογιώτατοι, εἶναι ἀναχρονισμοὶ τώρα-πλέον διὰ τὴν σημερινὴν ἐξευγένισιν καὶ πρόοδον τῶν κοινωνιῶν.

Τελειῶνω, Κύριοι, καὶ ἄμποτε αἱ γραμμὴ μου αὐταὶ νὰ μὴν γραφῆκανε ἀπάνου στὴν ξερὴ πέτρα. Ἄμποτε νὰ ἐπέσκανε σὲ γόννημη καρποφόρα γῆ, ἀπὸ τὴν ὁποία νὰ ξεφυτρώσουν πνεύματα, τὰ ὁποία νὰ τιμῆσουν τὸ Ἔθνος μας.

Ἐν Ἀθήναις, 1884.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ.

Σ. Π. Σ. Αἱ Ἀθήναι ἐπὶ ἰκανὸν χρόνον φέτος κατὰ τοὺς παρελθόντας μῆνας ἐφιλοξένησαν τὸν εἰς τὸ Πανελλήνιον γνωστότατον ἔγκριτον ποιητὴν καὶ σατυρογράφον κ. Ἀνδρέαν Λασκαράτον. Ἡ Ποικίλη Στοὰ δυνηθεῖσα σχεδόν, νὰ περικλείσῃ εἰς τὰς σελίδας αὐτῆς καὶ ν' ἀναγράψῃ κατὰ τὸ διάστημα τῆς πενταετοῦς ἤδη ἐκδόσεώς της, ἐν τῇ συνεργασίᾳ αὐτῆς, μόνη ἴσως ἐξ ὅλων τῶν ἄχρι τοῦδε ἐκδοθέντων ἐλληνικῶν περιοδικῶν, ὅτι ἐκλεκτὸν ὄνομα ἔχει νὰ παρουσιάσῃ ὁ παρ' ἡμῖν κύκλος τῶν λογίων ἀνδρῶν, βεβαίως νῦν ὑπερκαυχᾶται, φιλοξενούσα νεώτατα ἔργα καὶ τοῦ σεβαστοῦ αὐτῆς φίλου κ. Λασκαράτου, πάνυ εὐγενῶς ὑπ' αὐτοῦ δωρηθέντα ἡμῖν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς αὐτοῦ, διὰ τὴν Ποικίλην Στοάν τοῦ ἔτους τούτου. Καὶ δημοσίᾳ ὄθεν εὐχαριστοῦμεν τὸν διαπρεπῆ ἡμῶν φίλον, διὰ τὴν ἀγαθὴν αὐτοῦ καὶ ἀξιόλογον ταύτην προσφορὰν καὶ προτίμησιν.

Τὰ ἄρθρα τοῦ γηραιοῦ διακεκριμένου ποιητοῦ Κεφαλλῆνος δημοσιεύονται ἀκριβῶς ὡς ἔχουσιν ἐν τοῖς χειρογράφοις αὐτοῦ, κατ' ἰδίαν ἀπαίτησιν του. Εἶναι δ' ἄλλως γνωστὴ ἡ τοῦ κ. Λασκαράτου περὶ τε τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ὀρθογραφίαν ἰδιορρυθμία καὶ δοξασία αὐτοῦ.

